

ІНФОРМАЦІЙНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>08 Право</i>
Спеціальність	<i>81 Право</i>
Освітня програма	<i>Інформаційне право та право інтелектуальної власності</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>очна (денна), заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити / 120 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>https://schedule.kpi.ua/?groupId=751d67c4-cb4d-483a-9925-2c2dde761478</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: <i>кандидат юридичних наук, доцент Шумак Ігор Олексійович, shumak.igor@iil.kpi.ua</i> Практичні / Семінарські: <i>кандидат юридичних наук, доцент Шумак Ігор Олексійович, shumak.igor@iil.kpi.ua</i>
Розміщення курсу	<i>Посилання на дистанційний ресурс Google classroom надається на першому занятті</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

«Інформаційні права і свободи людини в Україні» є правничою дисципліною, що належить до вибіркових освітніх компонентів підготовки магістра.

Навчальна дисципліна присвячена вивченню системи прав і свобод людини і громадянина в інформаційній сфері, які гарантуються Конституцією України, міжнародним правом, галузевим національним законодавством, та відображаються у нормах, визначених на публічно-правовому та приватно-правовому рівнях з приводу збирання, зберігання, накопичення, обробки, використання і поширення інформації щодо різних сфер життя і діяльності людини.

Метою вивчення даної дисципліни є формування професійної правосвідомості здобувачів освіти, засвоєння спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, визначених стандартом вищої освіти та достатніх для ефективного виконання професійної діяльності за обраною спеціальністю.

Предметом навчальної дисципліни є інформаційно-правові, конституційно-правові, цивільно-правові, міжнародно-правові та інші правовідносини, які стосуються основних питань нормативно-правового та організаційно-правового гарантування конституційного права людини і громадянина на інформацію.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти:

PH 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

PH 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

PH 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

PH 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

Відповідність результатів навчання (PH) та компетентностей за Стандартом вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для другого (магістерського) рівня вищої освіти:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності (soft skills):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Дисципліна «Інформаційні права і свободи людини в Україні» вивчається після нормативних освітніх компонентів «Доктрина, принципи, методологія публічного права», «Доктрина, принципи, методологія приватного права», «Правосуддя та судові рішення», «Комерціалізація майнових прав інтелектуальної власності», «Правова політика інформаційних відносин».

«Інформаційні права і свободи людини в Україні» вивчаються паралельно з нормативним освітнім компонентом «Цифрове право» та вибірковими дисциплінами, що є необхідною передумовою ефективного навчання та володіння компетентностями, які формуються під час вивчення цих дисциплін, з огляду на системність та взаємопов'язаність з тематикою освітньої програми.

3. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна складає один освітній компонент, шифр за ОП:

ПВ 02. Освітній компонент 2 Ф-каталогу. Інформаційні права і свободи людини в Україні.

Тема 1. Історико-правовий аспект права людини на інформацію від доби античності до Нового часу.

Тема 2. Історико-правовий аспект права людини на інформацію у період XVIII-XX століть.

Тема 3. Теоретичний аспект інформаційних прав і свобод людини.

Тема 4. Інформаційні права і свободи людини в міжнародних універсальній та міжамериканській регіональній системах захисту прав людини.

Тема 5. Інформаційні права і свободи людини в арабській, африканській регіональних системах захисту прав людини та в рамках АСЕАН.

Тема 6. Інформаційні права і свободи людини в європейській системі захисту прав людини.

Тема 7. Інформаційні права і свободи людини в Європейському Союзі.

Тема 8. Інформаційні права і свободи людини у сфері політики.

Тема 9. Інформаційні права і свободи людини у сфері медіа та електронних комунікацій.

Тема 10. Інформаційні права і свободи людини у сфері економіки.

Тема 11. Інформаційні права і свободи людини у соціально-культурній сфері.

Тема 12. Інформаційні права і свободи людини у сферах екології, освіти, науки і техніки.

Тема 13. Інформаційні права і свободи людини у правничій сфері.

Тема 14. Цифрові права і свободи людини.

Тема 15. Суспільна мораль та етика в інформаційному суспільстві.

Тема 16. Інформаційні права і свободи людини в умовах воєнного стану в Україні.

Тема 17. Юридична відповідальність за порушення інформаційних прав і свобод людини.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення 02.06.2024).
2. Цивільний кодекс України від 16 січ. 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 02.06.2024).
3. Про інформацію : Закон України від 02 жовт. 1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення 02.06.2024).
4. Про медіа : Закон України від 13 груд. 2022 р. № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> (дата звернення 02.06.2024).
5. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 416 с.

Додаткова література:

1. Загальна Декларація прав людини : прийнята Генеральною Асамблеєю ООН в резолюції 217 А (III) від 10 груд. 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення 02.06.2024).

2. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права : прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 груд. 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text (дата звернення 02.06.2024).
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права : прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 груд. 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text (дата звернення 02.06.2024).
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : прийнята державами – членами Ради Європи 4 листоп. 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 02.06.2024).
5. Вибірчий кодекс України від 19 груд. 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text> (дата звернення 02.06.2024).
6. Про електронні комунікації : Закон України від 16 груд. 2020 р. № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text> (дата звернення 02.06.2024).
7. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів : Закон України від 16 груд. 2018 р. № 2639-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#top> (дата звернення 02.06.2024).
8. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25 черв. 1993 р. № 3322-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text> (дата звернення 02.06.2024).
9. Про офіційну статистику : Закон України від 16 серп. 2022 р. № 2524-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text> (дата звернення 02.06.2024).
10. Про захист персональних даних : Закон України від 01 черв. 2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення 02.06.2024).
11. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 310 с.
12. Бостан Л. М., Бостан С. К. Історія держави і права зарубіжних країн : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 730 с.
13. Дженіс М., Кей Р., Бредлі Е. Європейське право в галузі прав людини: джерела і практика застосування / пер. з англ. Київ : АртЕк, 2007. 624 с.
14. Історія держави і права України : підруч. / за ред. В. Д. Гончаренка. Харків : Право, 2013. 704 с.
15. Мартинюк Р. С. Теорія прав людини : навч. посіб. Острог : Вид-во Націон. ун-ту “Острозька академія”, 2009. 218 с.
16. Марчук В. П., Марчук Г. В. Історія політичних і правових вчень : навч. посіб. Київ : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009. 480 с.
17. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві: міжнародно-правові механізми захисту : підруч. Київ : Феникс, 2010. 722 с.
18. Основи філософських знань : підруч. / Горлач М. І. та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 1028 с.
19. Права і свободи людини і громадянина в Україні (доктрина Європейського суду з прав людини і Конституційного Суду України) : навч. посіб. / Арнольд Р., Банашак Б., Вдовіченко С. Л. та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 374 с.
20. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 310 с.

Для пошуку нормативно-правових актів бажано використовувати офіційний вебсайт парламенту – Верховної Ради України – <https://www.rada.gov.ua/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відповідно до навчального плану підготовки магістра передбачено наступні види навчальних занять:

- лекції;
- практичні заняття;
- консультація.

Теми лекцій та практичних занять взаємозв'язані, матеріал вивчається в логічній послідовності. На практичних заняттях розглядаються найбільш суттєві теоретичні питання, які

дозволяють забезпечити студентам можливість глибокого самостійного вивчення всього програмного матеріалу. Консультація проводиться викладачем щотижня згідно з графіком, затвердженим кафедрою.

Методи і технології навчання. Використовуються дидактичні методи, спостереження і порівняння, узагальнення і абстрагування, аналогія, індуктивний, дедуктивний, аналітико-синтетичний, абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, традуктивний, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий (евристична бесіда), дослідницький. Також комплекс методів інструктивно-практичного викладання, інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (зокрема, електронні презентації для лекцій), практичні, наочні, словесні, метод проблемного навчання (проблемний виклад) та інші групи методів.

На заняттях використовуються мультимедійне обладнання, комп'ютер. При дистанційному навчанні використовуються сервіси відеоконференцій Zoom, освітній вебсервіс Google Classroom на платформі «Сікорський», Телеграм чат для комунікації зі студентами, університетське програмне забезпечення інформаційно-телекомунікаційної системи «Електронний кампус».

5.1. Лекції та практичні заняття

Назва теми, перелік основних питань, література
<p>Тема 1. Історико-правовий аспект права людини на інформацію від доби античності до Нового часу</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Філософсько-правова думка античності щодо права людини на інформацію.
2. Філософсько-теологічне розуміння права людини на інформацію доби Середньовіччя.
3. Філософсько-правова думка Нового часу щодо права людини на інформацію. <p><i>Література:</i> базова [5], додаткова [12, 14, 16, 18].</p>
<p>Тема 2. Історико-правовий аспект права людини на інформацію у період XVIII-XX століть</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Право людини на інформацію у поглядах представників німецької класичної філософії.
2. Філософсько-правова думка другої половини XIX-XX ст. щодо права людини на інформацію.
3. Правове регулювання права людини на інформацію за часів радянської України. <p><i>Література:</i> базова [5], додаткова [12, 14, 16, 18].</p>
<p>Тема 3. Теоретичний аспект інформаційних прав і свобод людини</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Поняття, ознаки та система інформаційних прав і свобод людини.
2. Місце інформаційних прав і свобод людини в структурі правового статусу особи.
3. Принципи інформаційних прав і свобод людини.
4. Значення інформаційних прав і свобод людини для формування правової держави та громадянського суспільства. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17-20].</p>
<p>Тема 4. Інформаційні права і свободи людини в міжнародних універсальній та міжамериканській регіональній системах захисту прав людини</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Інформаційні права і свободи людини за Хартією прав людини.
2. Інформаційні права і свободи людини в нормативно-правових актах ООН, їх загальна характеристика.
3. Інформаційні права і свободи людини в міжамериканській системі захисту прав людини. <p><i>Література:</i> базова [5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17-20].</p>
<p>Тема 5. Інформаційні права і свободи людини в арабській, африканській регіональних системах захисту прав людини та в рамках АСЕАН</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Інформаційні права і свободи людини в арабській системі захисту прав людини.
2. Інформаційні права і свободи людини в африканській регіональній та субрегіональних системах захисту прав людини.
3. Захист інформаційних прав і свобод людини в рамках Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН). <p><i>Література:</i> базова [5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17-20].</p>
<p>Тема 6. Інформаційні права і свободи людини в європейській системі захисту прав людини</p>

1. Інформаційні права і свободи людини за Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.: зміст, принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку.
2. Інформаційні права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини.
3. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні у справах щодо інформаційних прав і свобод людини.
4. Діяльність ОБСЄ у сфері захисту інформаційних прав і свобод людини.

Література: базова [5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17, 19, 20].

Тема 7. Інформаційні права і свободи людини в Європейському Союзі

1. Інформаційні права і свободи людини за Конституціями (конституційними актами) держав-членів Європейського Союзу.
2. Інформаційні права і свободи людини у національному законодавстві держав-членів Європейського Союзу.
3. Загальна характеристика національного механізму захисту інформаційних прав і свобод людини держав-членів Європейського Союзу.

Література: базова [5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17, 19, 20].

Тема 8. Інформаційні права і свободи людини у сфері політики

1. Мирні зібрання та право людини на інформацію в Україні.
2. Виборчий і референдний процеси та право людини на інформацію в Україні.
3. Порядок висвітлення діяльності органів публічної влади засобами масової інформації (медіа) в Україні.

Література: базова [1-5], додаткова [1-5, 11, 13, 15, 17, 19, 20].

Тема 9. Інформаційні права і свободи людини у сфері медіа та електронних комунікацій

1. Інформаційні права і свободи людини у сфері медіа: поняття, зміст, правове регулювання, захист.
2. Інформаційні права і свободи людини у сфері електронних комунікацій: поняття, зміст, правове регулювання, захист.
3. Правовий статус журналіста.

Література: базова [1-5], додаткова [1-4, 6, 11, 13, 15, 17, 19, 20].

Тема 10. Інформаційні права і свободи людини у сфері економіки

1. Права людини на інформацію про товар (роботу, послугу). Вимоги до маркування харчових продуктів.
2. Права споживачів реклами.
3. Права особи на податкову інформацію.

Література: базова [1-5], додаткова [1-4, 7, 11, 13, 15, 17, 19, 20].

Тема 11. Інформаційні права і свободи людини у соціально-культурній сфері

1. Права особи на користування бібліотечними ресурсами.
2. Права особи на користування архівними документами. Порядок отримання архівних довідок (копій, витягів).
3. Права особи на статистичну інформацію.

Література: базова [1-5], додаткова [1-4, 9-11, 13, 15, 17, 19, 20].

Тема 12. Інформаційні права і свободи людини у сферах екології, освіти, науки і техніки

1. Права людини на екологічну інформацію.
2. Інформаційні права і свободи людини у сфері освіти.
3. Права особи на науково-технічну інформацію.

Література: базова [1-5], додаткова [1-4, 8, 11, 13, 15, 17, 19, 20].

Тема 13. Інформаційні права і свободи людини у правничій сфері

1. Права людини на правову інформацію: поняття, зміст, гарантії.
2. Оприлюднення нормативно-правових актів.
3. Гласність судового процесу як конституційний принцип судочинства.
4. Правовий захист конфіденційної інформації про особу.

Література: базова [1-5], додаткова [1-4, 10, 11, 13, 15, 17, 19, 20].

Тема 14. Цифрові права і свободи людини

1. Цифрові права і свободи людини: поняття, ознаки, принципи.
2. Система цифрових прав і свобод людини.

<p>3. Електронне урядування та судочинство.</p> <p>4. Гарантії цифрових прав і свобод людини.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 10, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>
<p>Тема 15. Суспільна мораль та етика в інформаційному суспільстві</p> <p>1. Захист суспільної моралі та етика інформації: поняття, зміст, гарантії.</p> <p>2. Інформаційно-правовий захист дітей.</p> <p>3. Право на відповідь та спростування недостовірної інформації.</p> <p>4. Оціночні судження: поняття, зміст.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 10, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>
<p>Тема 16. Інформаційні права і свободи людини в умовах воєнного стану в Україні</p> <p>1. Обмеження інформаційних прав і свобод людини в умовах воєнного стану в Україні.</p> <p>2. Особливості правового регулювання діяльності медіа в умовах збройної агресії.</p> <p>3. Правове регулювання заборони пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму в Україні, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>
<p>Тема 17. Юридична відповідальність за порушення інформаційних прав і свобод людини</p> <p>1. Кримінальна відповідальність за порушення інформаційних прав і свобод людини.</p> <p>2. Адміністративна відповідальність за порушення інформаційних прав і свобод людини.</p> <p>3. Цивільно-правова відповідальність за порушення інформаційних прав і свобод людини.</p> <p>4. Дисциплінарна відповідальність за порушення інформаційних прав і свобод людини.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [15].</p>

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Крім навчальних занять, відповідно до навчального плану підготовки магістра передбачено також наступні форми освітнього процесу:

- самостійна робота;
- контрольні заходи.

Теоретичні та практичні знання поглиблюються шляхом самостійної роботи з використанням рекомендованої літератури та ресурсів глобальної мережі Internet.

6.1. Самостійна робота

Назва теми, перелік основних питань, література	Форма контролю
<p>Тема 1. Історико-правовий аспект права людини на інформацію від доби античності до Нового часу</p> <p>1. Історія філософсько-правової думки щодо права людини на інформацію в Україні.</p> <p>2. Право людини на інформацію у поглядах представників теорії природного права.</p> <p><i>Література:</i> базова [5], додаткова [12, 14, 16, 18].</p>	<i>опитування</i>
<p>Тема 2. Історико-правовий аспект права людини на інформацію у період XVIII-XX століть</p> <p>1. Право людини на інформацію у поглядах представників української філософсько-правової думки у період XVIII-XX століть.</p> <p>2. Право людини на інформацію в інтеграційній концепції прав людини.</p> <p><i>Література:</i> базова [5], додаткова [12, 14, 16, 18].</p>	<i>опитування</i>
<p>Тема 3. Теоретичний аспект інформаційних прав і свобод людини</p> <p>1. Право людини на свободу слова та демократія.</p> <p>2. Право людини на інформацію та конституційний принцип заборони цензури.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17-20].</p>	<i>опитування / практичні завдання</i>
<p>Тема 4. Інформаційні права і свободи людини в міжнародних універсальній та міжамериканській регіональній системах захисту прав людини</p> <p>1. Стандарти з права людини на інформацію у міжнародному праві.</p>	<i>тестові завдання /</i>

<p>2. Захист права людини на інформацію в рамках неурядових міжнародних організацій.</p> <p><i>Література:</i> базова [5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17-20].</p>	<p><i>практичні завдання / кейси</i></p>
<p>Тема 5. Інформаційні права і свободи людини в арабській, африканській регіональних системах захисту прав людини та в рамках АСЕАН</p> <p>1. Захист права людини на інформацію в рамках регіональних неурядових міжнародних організацій.</p> <p>2. Право людини на інформацію та іслам.</p> <p><i>Література:</i> базова [5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17-20].</p>	<p><i>опитування / тестові завдання</i></p>
<p>Тема 6. Інформаційні права і свободи людини в європейській системі захисту прав людини</p> <p>1. Захист права людини на інформацію в рамках європейських регіональних неурядових міжнародних організацій.</p> <p>2. Право людини на інформацію в період пандемії: поняття, зміст, гарантії.</p> <p><i>Література:</i> базова [5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання / тестові завдання</i></p>
<p>Тема 7. Інформаційні права і свободи людини в Європейському Союзі</p> <p>1. Юридична відповідальність за порушення законодавства держав-членів Європейського Союзу щодо права людини на інформацію.</p> <p>2. Захист права людини на інформацію в рамках неурядових громадських організацій держав-членів Європейського Союзу.</p> <p><i>Література:</i> базова [5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання / кейси</i></p>
<p>Тема 8. Інформаційні права і свободи людини у сфері політики</p> <p>1. Права державних службовців на свободу слова та інформацію.</p> <p>2. Позасудовий захист права людини на інформацію у сфері політики.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-5, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання / кейси</i></p>
<p>Тема 9. Інформаційні права і свободи людини у сфері медіа та електронних комунікацій</p> <p>1. Свобода слова та Інтернет.</p> <p>2. Захист права на достовірну інформацію в мережі Інтернет.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 6, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання</i></p>
<p>Тема 10. Інформаційні права і свободи людини у сфері економіки</p> <p>1. Право на інформацію в корпоративних регламентних документах.</p> <p>2. Право на інформацію в технічних нормах.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 7, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання / кейси</i></p>
<p>Тема 11. Інформаційні права і свободи людини у соціально-культурній сфері</p> <p>1. Права людини на свободу слова та інформацію у сфері кінематографії.</p> <p>2. Захист інформації в культурному просторі України.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 9-11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання / кейси</i></p>
<p>Тема 12. Інформаційні права і свободи людини у сферах екології, освіти, науки і техніки</p> <p>1. Забезпечення принципу гласності у прийнятті екологічно значущих рішень.</p> <p>2. Організаційно-правові гарантії доступу здобувачів освіти до інформації.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 8, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання / кейси</i></p>
<p>Тема 13. Інформаційні права і свободи людини у правничій сфері</p> <p>1. Право на інформацію та юридична деонтологія.</p> <p>2. Джерела інформації з правових питань.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 10, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання</i></p>
<p>Тема 14. Цифрові права і свободи людини</p> <p>1. Правова характеристика застосунку «Дія».</p> <p>2. Переваги та недоліки технології блокчейн.</p> <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 10, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання / кейси</i></p>

<p>Тема 15. Суспільна мораль та етика в інформаційному суспільстві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інформатизація суспільства та суспільна мораль. 2. Професійна етика журналіста. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 10, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання</i></p>
<p>Тема 16. Інформаційні права і свободи людини в умовах воєнного стану в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання заборони використання символіки російського воєнного вторгнення в Україну. 2. Проблеми реалізації конституційних прав людини на свободу слова та права людини на інформацію на тимчасово окупованих територіях України. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [1-4, 11, 13, 15, 17, 19, 20].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання</i></p>
<p>Тема 17. Юридична відповідальність за порушення інформаційних прав і свобод людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституційна відповідальність за порушення права людини на інформацію. 2. Правопорушення проти комп'ютерних систем і даних. <p><i>Література:</i> базова [1-5], додаткова [15].</p>	<p><i>опитування / практичні завдання</i></p>

Строк виконання усіх видів самостійної роботи – дата проведення практичного заняття з відповідної теми.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять. Здобувачам освіти рекомендується відвідувати лекції та практичні заняття. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента/студентки, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички. Відсутність на лекції не відпрацьовується, оскільки теми та питання лекцій і практичних занять співпадають. Згідно з «Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» заборонено оцінювати присутність або відсутність здобувача на аудиторному занятті, в тому числі нараховувати за це заохочувальні або штрафні бали. Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/37>. Відсутність на практичному занятті відпрацьовується.

Особливості організації освітнього процесу під час дистанційного навчання визначено «Положенням про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/188>.

Правила поведінки на заняттях. Норми етичної поведінки студентів і науково-педагогічних працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детально: <https://kpi.ua/code>.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у міжнародних, всеукраїнських, університетських та/або інших заходах (конференція, круглий стіл, конкурс, олімпіада тощо); публікація (стаття та/або тези доповіді) за тематикою навчальної дисципліни	+10 балів	Порушення строку відпрацювання практичних занять, виконання задач (кейсів), тестування тощо (за кожну таку роботу).	-0 балів
Виступ на занятті з ініціативною доповіддю на обрану творчу тему, погоджену з викладачем, за програмою дисципліни	+5 балів	Під час дистанційного навчання штрафні бали не застосовуються	
		Порушення термінів виконання модульної контрольної роботи та її захист	-0 балів
		Під час дистанційного навчання штрафні бали не застосовуються	

Заохочувальні та штрафні бали не входять до основної шкали РСО, а їхня сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

Політика дедлайнів та перескладань. Відпрацювання практичного заняття, за рішенням викладача, може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми. Відпрацювання практичних занять відбуваються 1 раз на тиждень у визначений викладачем день, як правило, за графіком проведення консультацій, затвердженим кафедрою.

На останньому за розкладом занятті проводиться основна форма поточного контролю у вигляді письмової модульної контрольної роботи, до якої включено відповіді на теоретичні питання та/або практичні чи тестові завдання з теми 17. Результат модульної контрольної роботи для студента, який не з'явився на контрольний захід, є нульовим. У такому разі, студент має можливість повторно виконати модульну контрольну роботу.

Політика академічної доброчесності та її принципи визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детально: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, тест, виконання практичного завдання, розв'язання задач (кейсів), МКР.

№ з/п	Поточний, семестровий контроль	Ваговий бал	Кількість	Всього, 100 балів
1.	Практичне заняття	5	16	80
2.	Модульна контрольна робота (МКР)	20	1	20
3.	Залік			

Поточний контроль має чотири рівні оцінювання, критерії:

“відмінно” – повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – студент/студентка демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, правильно і обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних комунікативних ситуаціях – практичне заняття **5 балів**, МКР – **20-19 балів**;

“добре” – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з несуттєвими недоліками, які допускає студент/студентка – практичне заняття **4 бали**, МКР – **18-15 балів**;

“задовільно” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації), студентом/студенткою опановано основний теоретичний матеріал, але допускає неточності – практичне заняття **3 бали**, МКР – **14-12 балів**;

“незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – практичне заняття **0-2 бали**, МКР – **0-11 балів**.

Результати поточного контролю здобувача регулярно вносяться викладачем до модуля «Поточний контроль» АС Електронний кампус.

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог Силабусу.

Критерій отримання атестації		Перша атестація	Друга атестація
Строк атестації		8-ий тиждень	15-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 15 балів	≥ 30 балів
	Практичні заняття 1-7	+	–
	Практичні заняття 8-16	–	+

Результати календарного контролю здобувача вносяться викладачем до модуля «Календарний контроль» АС Електронний кампус.

Семестровий контроль: залік.

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг більше ніж 30 балів.

Порядок проведення контрольних заходів визначено у «Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детально: <https://osvita.kpi.ua/node/32>.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Орієнтовний перелік питань до заліку

1. Поняття, ознаки та система інформаційних прав і свобод людини.
2. Місце інформаційних прав і свобод людини в структурі правового статусу особи.
3. Загальноправові принципи інформаційних прав і свобод людини.
4. Значення інформаційних прав і свобод людини для формування правової держави та громадянського суспільства.
5. Інформаційні права і свободи людини та демократія.
6. Право людини на інформацію та конституційний принцип заборони цензури.
7. Інформаційні права і свободи людини в інтеграційній концепції прав людини.
8. Історія філософсько-правової думки щодо інформаційних прав і свобод людини в Україні.
9. Філософсько-правова думка античності щодо права людини на інформацію.
10. Філософсько-теологічне розуміння права людини на інформацію доби Середньовіччя.
11. Філософсько-правова думка Нового часу щодо права людини на інформацію.
12. Право людини на інформацію у поглядах представників німецької класичної філософії.
13. Філософсько-правова думка другої половини XIX-XX ст. щодо права людини на інформацію.
14. Правове регулювання права людини на інформацію за часів радянської України.
15. Інформаційні права і свободи людини за Хартією прав людини.
16. Інформаційні права і свободи людини в нормативно-правових актах ООН, їх загальна характеристика.
17. Інформаційні права і свободи людини в міжамериканській системі захисту прав людини.
18. Інформаційні права і свободи людини в арабській системі захисту прав людини.
19. Інформаційні права і свободи людини в африканській регіональній та субрегіональних системах захисту прав людини.
20. Захист інформаційних прав і свобод людини в рамках Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН).
21. Інформаційні права і свободи людини за Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.: зміст, принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку.
22. Інформаційні права і свободи людини у рішеннях Європейського суду з прав людини.
23. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні у справах щодо інформаційних прав і свобод людини.
24. Діяльність ОБСЄ у сфері захисту інформаційних прав і свобод людини.
25. Інформаційні права і свободи людини за Конституцією (конституційними актами) держав-членів Європейського Союзу.
26. Інформаційні права і свободи людини у національному законодавстві держав-членів Європейського Союзу.
27. Загальна характеристика національного механізму захисту інформаційних прав і свобод людини держав-членів Європейського Союзу.
28. Мирні зібрання та право людини на інформацію в Україні.
29. Выборчий і референдний процеси та право людини на інформацію в Україні.

30. Порядок висвітлення діяльності органів публічної влади засобами масової інформації в Україні.
31. Інформаційні права і свободи людини у сфері медіа: поняття, зміст, правове регулювання, захист.
32. Інформаційні права і свободи людини у сфері електронних комунікацій: поняття, зміст, правове регулювання, захист.
33. Свобода слова та Інтернет. Захист права на достовірну інформацію в мережі Інтернет.
34. Правовий статус журналіста. Професійна етика журналіста.
35. Права людини на інформацію про товар (роботу, послугу). Вимоги до маркування харчових продуктів.
36. Права споживачів реклами.
37. Права особи на податкову інформацію.
38. Права особи на користування бібліотечними ресурсами.
39. Права людини на свободу слова та інформацію у сфері кінематографії.
40. Захист інформації в культурному просторі України.
41. Права особи на користування архівними документами. Порядок отримання архівних довідок (копій, витягів).
42. Права особи на статистичну інформацію.
43. Права людини на екологічну інформацію.
44. Інформаційні права і свободи людини у сфері освіти.
45. Права особи на науково-технічну інформацію.
46. Права людини на правову інформацію: поняття, зміст, гарантії.
47. Оприлюднення нормативно-правових актів.
48. Гласність судового процесу як конституційний принцип судочинства.
49. Правовий захист конфіденційної інформації про особу.
50. Цифрові права і свободи людини: поняття, ознаки, принципи, система.
51. Захист суспільної моралі та етика інформації: поняття, зміст, гарантії.
52. Інформаційно-правовий захист дітей.
53. Право на відповідь та спростування недостовірної інформації.
54. Оціночні судження: поняття, зміст.
55. Кримінальна відповідальність за порушення прав людини на свободу слова, вираження поглядів та інформації.
56. Адміністративна відповідальність за порушення прав людини на свободу слова, вираження поглядів та інформації.
57. Цивільно-правова відповідальність за порушення прав людини на свободу слова, вираження поглядів та інформації.
58. Обмеження інформаційних прав і свобод людини в умовах воєнного стану.
59. Особливості правового регулювання діяльності медіа в умовах збройної агресії.
60. Правове регулювання заборони пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму в Україні.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри інтелектуальної власності та приватного права, кандидатом юридичних наук, доцентом Шумаком Ігорем Олексійовичем.

Ухвалено кафедрою інтелектуальної власності та приватного права (протокол № 11 від 05.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 9 від 26.06.2024 р.)